

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών

Ιατρική Σχολή

Α΄ Νευρολογική Κλινική

Διευθυντής: Καθηγητής Λεωνίδα Στεφανής

Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα Νόσου Πάρκινσον, 10 Απριλίου 2021

Αναφορά για την

Ολιστική αντιμετώπιση της νόσου Πάρκινσον στο Αιγινήτειο Νοσοκομείο

Στα Ειδικά Ιατρεία της Α΄ Νευρολογικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ και συγκεκριμένα στα **Ιατρεία Νόσου Πάρκινσον και συναφών Κινητικών Διαταραχών**, που λειτουργούν τρεις φορές εβδομαδιαίως, εφαρμόζεται ένα **πρόγραμμα διάγνωσης και ολιστικής αντιμετώπισης της νόσου**, με τη συνδρομή διεπιστημονικής ομάδας αποτελούμενης από Νευρολόγους με εξειδίκευση στη νόσο, Ψυχίατρο, Ψυχολόγο, Νευροψυχολόγο, Διαιτολόγο και Νοσηλεύτρια με εξειδίκευση στη διαχείριση του στρες. Στα Ειδικά Ιατρεία δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην **εξατομικευμένη αντιμετώπιση**, ανάλογα με το προφίλ κάθε ασθενή, αλλά και της οικογενείας του.

Στο πλαίσιο της λειτουργίας των Ειδικών Ιατρείων, υπάρχει ξεχωριστό ειδικό **Ιατρείο Παρεμβατικής αντιμετώπισης της νόσου Πάρκινσον**, όπου αξιολογούνται και παρακολουθούνται ασθενείς με προχωρημένη νόσο. οι οποίοι είτε είναι υποψήφιοι, είτε έχουν ήδη υποβληθεί σε θεραπείες, όπως η τοποθέτηση αντλίας απομοφίνης ή Duodopa ή η εμφύτευση εν τω βάθει εγκεφαλικού διεγέρτη (DBS).

Η αξιολόγηση και η τυχόν τροποποίηση της αγωγής βασίζεται σε διεθνή πρότυπα, αλλά και στη συσσωρευμένη εμπειρία των επαγγελματιών υγείας, και ιδιαίτερα των πιο έμπειρων Νευρολόγων, του Αν. Καθηγητή Κώστα Πόταγα και του Καθηγητή Λεωνίδα Στεφανή.

Συνολικά μέσα στο 2020, παρά την πανδημία, οι συνολικές εξετάσεις σε αυτά τα Ειδικά Ιατρεία ξεπέρασαν τις 1.000. Σε αυτές δεν προσμετρούνται πλήθος εκτιμήσεων που αναγκαστικά, λόγω της πανδημίας, έχουν γίνει διαδικτυακά μέσω τηλε-ιατρικής, ή τηλεφωνικά. Σε περίπτωση που ασθενείς με νόσο Πάρκινσον χρήζουν εισαγωγής στο Νοσοκομείο, είτε για διαγνωστικούς, είτε, συνηθέστερα, για

θεραπευτικούς λόγους, όπως η εφαρμογή κάποιας παρεμβατικής θεραπείας, αυτή γίνεται στο Ειδικό Τμήμα Β΄ Νευροεκφυλιστικών Νοσημάτων του Νοσοκομείου, που πρόσφατα ανακαίνισε τον ξενοδοχειακό εξοπλισμό του μέσω ευγενικής δωρεάς του Οργανισμού "Υγεία".

Με στόχο τη συνεχή ενημέρωση ακόμη και εν μέσω της πανδημίας

Στην προσπάθεια ενημέρωσης, κατά τη διάρκεια της πανδημίας, λειτούργησε πρόγραμμα τηλεφωνικής υποστήριξης για όσους είχαν ανάγκη επικοινωνίας και για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ασθενών σε δραστηριότητες όπως η άσκηση, δημιουργήθηκε ειδικός ιστότοπος στην [Ιστοσελίδα](#) της Κλινικής.

Εδώ αναρτήθηκαν γενικές πληροφορίες για τη διαχείριση της πανδημίας από τους χρόνιους νευρολογικούς ασθενείς και τους φροντιστές τους, καθώς και πιο ειδικές πληροφορίες που αφορούν τους ασθενείς με νόσο Πάρκινσον, συμπεριλαμβανομένων, πιο πρόσφατα, και οδηγιών σχετικών με τον εμβολιασμό. Επίσης, προσφέρθηκε στη διάρκεια του πρώτου "σκληρού" lockdown διαδικτυακό πρόγραμμα ελαφρών ασκήσεων ειδικά για ασθενείς με νόσο Πάρκινσον, μέσω σχετικών διεθνών οργανισμών. Παράλληλα, υπήρξε ζωντανό διαδικτυακό πρόγραμμα ελαφρών ασκήσεων με Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής. Όπως αναφέρθηκε, η πανδημία έδωσε την ευκαιρία για την ανάπτυξη της Τηλε-Ιατρικής. Μάλιστα, πολύ πρόσφατα, έγινε έναρξη και νέου Ειδικού ιατρείου υπό τον Αν. Καθηγητή Σωκράτη Παπαγεωργίου, με γενικότερο αντικείμενο τα Νευροεκφυλιστικά Νοσήματα (Άνοια, Νόσο Πάρκινσον και παρεμφερή νοσήματα), που πραγματοποιείται σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο της Β΄ ΥΠΕ και διασυνδέεται με δομές Υγείας στα νησιά του Αιγαίου.

Ένας επιπλέον, και πολύ σημαντικός, ρόλος των Ειδικών Ιατρείων

Στο πλαίσιο της λειτουργίας των Ειδικών Ιατρείων, γίνονται πλήθος μελετών που αφορούν την ταυτοποίηση και καταγραφή σπανίων μορφών Παρκινσονισμού, και ιδιαίτερα σπανίων γενετικών μορφών της νόσου, μορφών με πρώιμη έναρξη, κληρονομικών μορφών της νόσου, ή άτυπων μορφών. Γίνονται μελέτες βιοδεικτών και παρακολούθησης της εξέλιξης της νόσου, όπως η διεθνής μελέτη **Parkinson's Progression Markers Initiative (PPMI)**, πάλι με έμφαση στις γενετικές μορφές. Πρόσφατα, ανακαλύφθηκε από την Κλινική μια καινούργια μετάλλαξη, δηλαδή παθογόνος γενετική παραλλαγή, στο γονίδιο της ασυνουκλείνης, σε ασθενείς με κληρονομικές μορφές της νόσου, και γίνεται συστηματική μελέτη των εμπλεκόμενων οικογενειών. Γίνονται, παράλληλα, προσπάθειες ένταξης ασθενών σε κλινικές μελέτες με πιθανές νοσοτροποποιητικές θεραπείες. Άλλες μελέτες που είναι σε εξέλιξη αφορούν τη δυσλειτουργία του αυτόνομου καρδιαγγειακού συστήματος, τη συμμετοχή του μικροβιώματος, του στρες, κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων που είναι πιθανά επιβαρυντικοί για τη νόσο, την κατηγοριοποίηση των ασθενών με βάση συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, όπως η ηλικία έναρξης και η ψυχιατρική συμπτωματολογία, ιδιαίτερα τα ήπια ψυχωσικά φαινόμενα ακόμη και στην πρώιμη φάση της νόσου.

Μια ερευνητική δραστηριότητα που πρόκειται να αρχίσει σύντομα αφορά μια πιλοτική μελέτη, μέσω του Ευρωπαϊκού Προγράμματος ALAMEDA, **χρήσης συγκεκριμένων αισθητήρων για την καλύτερη καταγραφή και των κινητικών και των μη κινητικών συμπτωμάτων της νόσου**. Προσδοκούμε ότι οι μελέτες αυτές, σε συνδυασμό με αντίστοιχες διεθνείς ερευνητικές προσπάθειες, θα προσδώσουν μια καλύτερη κατανόηση της παθογένειας και εξέλιξης της νόσου, έτσι ώστε να αναπτυχθούν στο μέλλον καινοτόμες θεραπείες που θα είναι νευροπροστατευτικές, ή τουλάχιστον θα βελτιώνουν σημαντικά την ποιότητα ζωής των ατόμων με νόσο Πάρκινσον και των οικείων τους.